

maalet, og som afgør Spørgsmaalet. Det er ikke altid saa let for en Lovparagraf at omsætte sig til Ret; Lov og Ret ere jo ikke saaledes det samme; men ingen vil bedre kunne afgøre, hvorvidt Lovens formelle Udtryk rammer det, som er ret og billigt, end Befolkningen.

Jeg har nu blot tilbage nogle Bemærkninger at gøre om nogle Enkeltheder i Forslagene, som jeg ikke skal dvæle videre ved, fordi ogsaa jeg mener, at de paagældende Spørgsmaal bedst komme frem under Udvalgsforhandlingerne. Det er et Spørgsmaal af meget stor Betydning, og det er derfor gentagne Gange blevet berørt i disse Dage, hvorledes Grundlisterne skulle udtages. Det Grundlag, Forslaget her giver, maa siges at være saa bredt og demokratisk, at det ikke findes bredere og mere demokratisk i noget andet Land. Den Gang Hother Hage fremsatte sine Forslag, vilde han have, at tre kongevalgte Revisorer skulde besøge Listernes Affattelse. Det daværende Folketingsudvalg med Liebe i Spidsen forandrede dette til, at kun den ene Revisor skulde være kongevalgt, de to andre skulde være valgte af Amtsraadet og Amtsraadskredsens Købstadsraad. Derved kom en Tanke frem, som efterhaanden ~~blev~~ blev stærkere og stærkere, og som man ikke har kunnet afvise. Ganske vist have Regeringsforslagene fra 1880 søgt at komme udenom, idet de bestemte, at Listerne skulde affattes ved Hjælp af en af Kongen udpeget Mand, to valgte af Domstolene, en valgt af Amtsraadet og en valgt af Amtsraadskredsens Købstæder, hvilket altsaa vilde sige, at den kongevalgte og de af Domstolene valgte vare Majoritet. Men man har ikke kunnet komme bort fra den Tanke, som Liebe den Gang fremsatte her i Tinget om at give Kommunalforvaltningen en vis Indflydelse paa Dannelsen af Listerne, og nu se vi Kommissionens Forslag gøre Skridtet fuldt ud og lade de kommunale Raad besøge disse Listers Affattelse. Hvorvidt den Forandring, den højtærede Justitsminister i Overensstemmelse med det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) nys foreslog, skal indføres eller ej, er et underordnet Spørgsmaal lige over for den Kendsgerning, at i ingen af de større Kulturstater og neppe nok i en eneste af de mindre har man en Nævningeuttagelse, der sker paa et Grundlag saa nær den almindelige Valgret, som vi ville faa her i Landet, hvis Kommissionens Forslag gaar igennem. Et direkte Valg af Nævninger kan man ikke

gaa til, og man synes ikke at kunne lægge Nævningeutpegningen i bedre Hænder end i Kommunalraadene; thi er der nogen, som har Interesse i Retssikkerheden og Retsfreden i Distriktet, er det selvfølgelig de Folk, som af Vælgerne ere satte til at administrere Distriktets, Sognets Anliggender. Men ogsaa af en anden Grund er det meget glædeligt at se, at Kommissionen har foreslaet Grundlisterne affattede paa den Maade. Ærede Medlemmer ville erindre, at, da vi for nogle Aar siden havde Forslaget om Folkeskolen fremme her i Tinget, kom der fra visse Sider her i Tinget en Mistillid frem mod de kommunale Raad, og senere under Forslaget om Skolebørns Bespising kom atter denne Mistillid mod de kommunale Raad frem. I Modsætning hertil er det oplivende og interessant at se, at en Kommission, bestaaende af Landets ypperligste Jurister, ikke har taget i Betænkning at lægge Grundlisternes Affattelse i de kommunale Raads Hænder. Denne Bestemmelse har derfor glædet mig meget. Derimod er der en anden Bestemmelse, som jeg rigtignok gerne vil bede de Herrer Jurister, der blive Medlemmer af Udvalget, at overveje og stryge. Det er; hvad jeg vilde kalde, alle Spørgsmaalstegnene; d. v. s. den specificerede Sum af Hoved- og Tillægsspørgsmaal, som Dommeren er berettiget til at stille til Nævningerne. Det vil naturligvis blive nødvendigt saa at give Nævningerne Adgang til tilføje en Bemærkning som „skyldig, dog saaledes at Tilregnelighed osv.“ — Det vil man dog nok komme ud over. Disse Spørgsmaal, som man har føjet ind i meget stærk Grad, har i andre Lande gjort betydelige Ulykker, og selv om man har begrænset sig i sin Overførelse her til Landet, er det ikke sikkert, eller rettere, det er højst sandsynligt, at de ogsaa her ville komme til at gøre Skade i adskillig Retning.

Princippet i Nævningeinstitution er, som jeg før antydede det, at man gaar ud fra, at Nævningerne skulde afsige Kendelse om Skyldspørgsmaalet, og det bliver da Dommerens Sag at afgøre Straffen. Derfor maa man sige, at jo mere Indflydelse man giver Nævningerne, desto vigtigere er det at faa dygtige og udmærkede Dommere. Jeg vil bede de Herrer om ikke at lade sig forlede af Folk, der mer eller mindre bevidst komme til at arbejde i Overensstemmelse med dem, der ønske at forhindre Loven, naar de komme med Forslag om at give Dommerne en mere demokratisk Stilling. Naar vi ønske, at Næv-